

Diplomás pályakezdők a versenyszektorban - 2011

Várható kereslet, kompetenciák, toborzási nehézségek és intézményi presztízs

2012/2

Diplomás pályakezdők a versenyszektorban - 2011

Várható kereslet, kompetenciák, toborzási nehézségek és intézményi presztízs

Budapest, 2012. január

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

A kutatás terepmunkáját és az adatok feldolgozását irányította:
Várhalmi Zoltán (elemző, GVI)

A tanulmányt írta: Várhalmi Zoltán és Tóth István János

Kutatásvezető:

Tóth István János (tudományos főmunkatárs, MTA KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI)
e-mail: tothij@econ.core.hu
internet: <http://econ.core.hu/~tothij/>

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Budapest,

A kézirat lezárva: 2012. január 30.

ISSN: 1589-7451

ISBN: 978-963-08-3377-6

Cím: MKIK GVI
1034 Budapest, Bécsi út 120.
Tel: 235-05-84
Fax: 235-07-13
e-mail: gvi@gvi.hu
Internet: <http://www.gvi.hu/>

Tartalom

Tartalom.....	4
Ábrák, táblák jegyzéke	5
Összefoglalás	6
1. A kutatási programról	9
2. Az adatok súlyozása és a minta jellemzői.....	10
3. A diplomás pályakezdők iránti kereslet	12
3.1. Pályakezdők alkalmazása.....	14
3.2. Végzettségekhez kötött munkakörök szerinti kereslet.....	16
4. Kompetenciákkal való elégedettség.....	18
5. Toborzási nehézségek.....	23
6. Felsőoktatási intézmények megítélése a versenyszektorban	24
Melléklet: Az adatfelvétel kérdőíve.....	30

Ábrák, táblák jegyzéke

2.1.	tábla: A minta súlyozatlan eloszlása létszám szerint	10
2.2.	tábla: A minta súlyozatlan eloszlása gazdasági ág szerint	11
2.3.	tábla: A minta súlyozatlan eloszlása régió szerint.....	11
3.1.	ábra: A diplomások iránti munkaerő kereslet a versenyszektorban 2007-2012	13
3.2.	ábra: Diplomás pályakezdeők alkalmazásnak előnyei.....	14
3.1.1.	tábla: Diplomást és friss diplomást foglalkoztató vállalatok aránya	15
3.1.2.	tábla: BA és MA friss diplomást felvenni tervező vállalatok aránya.....	15
3.2.1.	ábra: Diplomás pályakezdeők iránti 2012-ben várható munkaerő-kereslet.....	18
4.1.	tábla: Diplomás pályakezdeőkkel szemben támasztott elvárások, átlag	19
4.2.	tábla: Friss diplomás gazdasági végzettségű pályakezdeőkkel való elégedettség, átlag	20
4.3.	tábla: Friss diplomás gazdasági végzettségű pályakezdeőkkel szemben támasztott elvárások és a velük való elégedettség egyenlege	22
5.1.	tábla: A friss diplomások felvételekor leggyakrabban felmerülő problémák különböző gazdasági munkakörök esetében, %	23
6.1.	ábra: Gazdasági karok országos presztízssindex értékei.....	25
6.2.	ábra: Műszaki karok országos presztízssindex értékei.....	26
6.3.	ábra: Agrár karok országos presztízssindex értékei	27
6.4.	ábra: Informatikai karok országos presztízssindex értékei	28

Összefoglalás

- A kutatás eredményei megerősítik azt a tényt, hogy nincs diplomás túlkínálat ma Magyarországon. A frissen végzettek túlnyomó többsége hosszabb-rövidebb idejű álláskeresés után el tud helyezkedni a munkaerő-piacon. Több cég kíván diplomást felvenni 2012-ben, mint amennyi leépítésekben gondolkodik és a cégek inkább növelni, mint csökkenteni szeretnék diplomás foglalkoztatottaik számát.
- Természetesen ezt a megállapítást árnyalni kell végzettségek és felsőoktatási intézmények szerint. A versenyszektor oldaláról az egyes végzettségek iránt továbbra is eltérő erősségű keresletet lehet megfigyelni és a munkaerő-piac a jobb, magasabb presztízsű egyetemeken végzetteket magasabbra értékeli, míg a gyengébb oktatást adó intézményeket „fekete listára” teszi. A 2005 óta végzett vizsgálsorozat tapasztalatai szerint az utóbbi intézményekben végzettek elhelyezkedési esélyei is rosszabbak és alacsonyabb induló bérrel kénytelenek megelégedni munkába állásukkor.
- A mérnöki végzettség iránti piaci kereslet erősebb és markánsan különbözik a „puhább” tudást feltételező, inkább gazdasági végzettségek iránti kereslettől. Ez feltételezhetően visszavezethető a friss diplomások foglalkoztatásában jelentős szerepet játszó nagy, multinacionális vállalatok igényeire, amelyek elsősorban a műszaki végzettséggel rendelkezőknek tudnak nagyobb számban pozíciókat kínálni. Ezzel összefüggésben kiemelendő, hogy a friss diplomások tipikus foglalkoztatói a nagyobb, a külföldi tulajdonban lévő, a tevékenységükben export-orientált és Közép-Magyarországon tevékenykedő vállalatok.
- A 2011-es, legfrissebb eredmények alapján valószínűsíthető, hogy az olyan mérnöki végzettségek esetében, mint például a villamos-, gépész-, építő vagy gyártástechnológiai mérnökök, a rövid távú kereslet jelentős növekedésére lehetett számítani. Ezzel ellentétes póluson a marketing területen végzett diplomások vannak. Velük szemben, a vizsgált munkakörök egyike sem

jellemezhető stabilan növekvő kereslettel. Legkevésbé kedvező helyzetben a turisztikai munkatársak vannak, de a pénzügyi, logisztikai pályakezdő munkakörök és a speciális tudást nem igénylő általános asszisztensek iránti is stabilan csökken a rövid távú kereslet.

- Friss diplomások alkalmazásának számos előnye lehet. A vállalatok leginkább az újszerű szellemiségüket, illetve a rugalmasságukat, miszerint könnyen alkalmazkodnak a vállalati kultúrához, emelték ki a friss diplomásokkal kapcsolatban – előbbivel való egyetértés százas skálán 72 pont, utóbbival pedig 71 pont. Ezzel együtt elutasítják azt, hogy olcsóbb lenne az alkalmazásuk – ezzel az állítással való egyetértés százas skálán mindössze 51 pont volt.
- A munkáltatók a vizsgált 20 kompetencia közül mindössze két területen, a társadalmi kérdésekben való jártasság és az interneten való eligazodás területén elégedettek a friss diplomásokkal. Elégedetlenségük leginkább a szakmai gyakorlati jártasság, a precíz munkavégzés, és az önálló munkavégzés képessége esetén szembeötlő – százas skálán itt 20 pontnál nagyobb a különbség az elvárás és az elégedettség között. Mindez azért is kiemelendő, mert a vállalatok szerint az utóbbi két kompetencia a legfontosabb a friss diplomások esetében – százas skálán a precíz munkavégzés fontossága 95 pont, az önálló munkavégzésé pedig 91 pont.
- Az elvárásoknak való megfelelésben nagyon fontos lenne, hogy a szakmai gyakorlat megtalálja a neki kijáró szerepet, mint a felsőoktatási intézmények, mind a vállalatok esetében. Ez némileg kompenzálná a felsőoktatás esetenkénti elmélet-központúságát és tapasztalatot jelentene a munka világában a leendő pályakezdőknek. A szakmai gyakorlat a vállalat számára nem ingyenmunkaerő foglalkoztatását jelenti. A gyakornok, munkájával nemcsak erőforrásokat termel, hanem egyben fel is emészt azokat. Egy gyakornok integrálása a munkaerővilágába sok odafigyeléssel, energiával jár: ahhoz, hogy egy gyakornok jól végezze a munkáját fel kell készíteni, elő kell készíteni számára a feladatokat, fokozottabban ellenőrizni kell. Így a gyakornokok foglalkoztatása inkább egy társadalmi felelősségvállalással egybekötött befektetés, semmiképpen sem az ingyenmunka.

- A meglévő kínálat ellenére a vállalatok 31 százaléka jelezte, hogy toborzási problémái vannak a friss diplomások munkaerőpiacán. A toborzási nehézségek nem feltétlenül a kereslet és kínálat változási dinamikájának tudhatóak be: a kínált és igényelt bérek közötti inkonzisztencia, a nem megfelelő idegen nyelv tudás, a szaktudás hiánya, vagy a szakmai gyakorlat és tapasztalatok hiánya is okozhat nehézséget a vállalatoknak.
- A gazdasági képzések közül a Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdaságtudományi Kara és a Gazdálkodástudományi Kar állnak első helyen – előbbi országos presztízse 100 pontos, utóbbié pedig 95 pontos értékkel jellemezhető. Előbbiektől kicsit lemaradva, 82 ponttal következik a harmadik helyen lévő Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi és Számviteli Főiskolai Kara.
- A műszaki képzések közül a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Kara és a Villamosmérnöki és Informatikai Kara áll az első két helyen – előbbi országos presztízse 100 pontos, utóbbié pedig 47 pontos értékkel jellemezhető. Előbbiektől lemaradva, 36 ponttal következik a harmadik helyen lévő Miskolci Egyetem Gépészmérnöki és Informatikai Kara.

1. A kutatási programról

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet 2005 óta folytatja a „Diplomás pályakezdők a versenyszektorban” kutatási programot¹, amelynek keretében a magyar vállalatok körében évente felmérést készít a diplomás pályakezdők jelenlegi és jövőbeli foglalkoztatásának jellemzőiről, a foglalkoztatottság trendjeiről, nehézségeiről beleértve a diplomás pályakezdők bérezését, kompetenciáit, illetve a felsőoktatási intézmények elfogadottságát és presztízsét.

Ezeknek az adatfelvételeknek nem az az elsődleges céljuk, hogy az oktatáspolitikai és a felsőoktatási intézményrendszer központi döntéshozó szerveire hatást gyakorolva (például a felvételi keretszámok meghatározásán keresztül) befolyásolják a felsőoktatás keresleti, azaz a diplomás munkaerőpiac évekkel későbbi kínálati oldalát. Sokkal inkább arra irányulnak, hogy tájékoztassák a felsőoktatás szereplőit, a döntéshozókat, az intézmények vezetőit, a továbbtanulás vagy szakosodás előtt álló fiatalokat és a munkáltatókat a munkaerő-piac aktuális helyzetéről és rövid távon várható változásairól, s ezzel segítséget nyújtsanak az egyéni döntések meghozatalához.

Így a hangsúly a felsőoktatás merev, központi irányítása helyett egy olyan önszabályozó mechanizmusra helyeződhet át, amelynek egyik részét alkotják az említett vállalati felmérések, de hasonlóan fontos szerepet töltenek be a makrogazdasági előrejelzések, a karrierépítő- és -tanácsadó szolgáltatások, valamint a vállalati szféra és a felsőoktatás közötti kapcsolatok és együttműködések. Ezek az információk támpontként szolgálhatnak azokhoz az egyéni döntésekhez, amelyek aggregátuma a diplomás munkaerőpiac kínálatát, a képzés tartalmát és színvonalát a piaci és társadalmi elvárásoknak megfelelően alakíthatja. Ilyen egyéni döntések születnek akkor, amikor a felvételi jelentkezés előtt álló fiatalok kiválasztják,

¹ A kutatási program korábbi eredményeit lásd :

http://www.gvi.hu/data/papers/diploma_2006_0601.pdf ,
http://www.gvi.hu/data/papers/dip_07_tanulmany_070810.pdf
http://www.gvi.hu/data/research/diploma_munkaeropiac_2008_tanulmany_081204_.pdf
http://www.gvi.hu/data/research/diploma_2008_jelentes_081119_.pdf
http://www.gvi.hu/data/research/diploma_fizetesek_20100203.pdf
http://www.gvi.hu/data/research/diploma_2009_osszefoglalo_tanulmany_091218.pdf
http://www.gvi.hu/data/research/egyetem_2011_tanulmany_110203_1345.pdf
http://www.gvi.hu/data/research/diploma_2010_kiadvany_110322_.pdf
http://www.gvi.hu/data/papers/educatio_2010-03.pdf

hogy melyik egyetemen, főiskolán szeretnének továbbtanulni, amikor a felsőoktatási intézmények vezetői kialakítják a programkínálatot és meghatározzák az oktatott tantárgyakat, amikor a hallgatók a szakosodásról, vagy éppen más intézményben való továbbtanulásról döntenek, vagy amikor a munkáltatók diplomás pályakezdeket hívnak be állásinterjúra.

2. Az adatok súlyozása és a minta jellemzői

A tanulmányban bemutatásra kerülő eredmények a minta utólagos korrekcióját is magukban foglalják. A súlyozás alapját a teljes munkaidőben foglalkoztatott száma képezi. A minta reprezentatívnak tekinthető elnagyolt földrajzi régió és gazdasági ág együttes eloszlása alapján, illetve nagyobb vállalati szegmensek esetében létszám-kategóriák szerint is.

Az alábbiakban bemutatjuk azon változók súlyozatlan eloszlását, amik az utólagos korrekció alapját képezték: létszám, gazdasági ág és földrajzi régió.

Összesen 1313 vállalkozásról rendelkezünk adatokkal. A teljes mintában 30 százalékot tesznek ki az 50 fő alatti cégek, 19 százalékot az 50-100 fő közöttiek, 24 százalékot a 100-250 fő közöttiek.

2.1. tábla: A minta súlyozatlan eloszlása létszám szerint

	n	%
50 fő alatt	396	30,2
50 – 100 fő között	249	19,0
100 – 250 fő között	308	23,5
250 fő felett	360	27,4
Minta összesen	1313	

Forrás: GVI

Az alapsokaságnak megfelelően legnagyobb arányban az iparban tevékenykedő vállalatok képviseltetik magukat a mintában, súlyozatlan arányuk 47 százalék.

2.2. tábla: A minta súlyozatlan eloszlása gazdasági ág szerint

	n	%
Mezőgazdaság, vad-, erdő-halgazdálkodás	63	4,8
Ipar	619	47,1
Építőipar	73	5,6
Kereskedelem, javítás	202	15,4
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	81	6,2
Szállítás, raktározás, posta és távközlés	83	6,3
Egyéb gazdasági szolgáltatás	292	14,6
Minta összesen	1313	

Forrás: GVI

Legnagyobb arányban a közép-dunántúli vállalatok képviseltetik magukat a mintában, súlyozatlan arányuk 28 százalék. A Közép-Magyarországi régió súlyozatlan aránya a mintában 26 százalék.

2.3. tábla: A minta súlyozatlan eloszlása régió szerint

	n	%
Közép-Dunántúl	364	27,7
Közép-Magyarország	336	25,6
Dél-Alföld	160	12,2
Észak-Magyarország	134	10,2
Dél-Dunántúl	130	9,9
Nyugat-Dunántúl	96	7,3
Észak-Alföld	93	7,1
Minta összesen	1313	

Forrás: GVI

3. A diplomás pályakezdekők iránti kereslet

A gazdasági válság nem hagyta érintetlenül a diplomások iránti kereslet alakulását a versenyszektorban: míg 2009-ben több cég tervezett elbocsátást, mint létszámfelvételt a diplomás munkavállalók körében, addig 2010-ben már 12 százalékponttal több volt a létszámfelvételt tervező cégek aránya az elbocsátást tervezőkhöz képest. Ez a tendencia nem folytatódott azonban 2011-ben és a vállalati szándékok szerint 2012-ben sem fog, sőt a 2001. évi felvétel adatai a diplomás munkaerőre irányuló kereslet csökkenését jelzik előre. Ez a várható csökkenés azonban nem lesz olyan mértékű, mint a válság mélypontján, 2009-ben (lásd a 3.1. ábrát). A kereslet csökkenése azonban nem jelenti azt, hogy ennek eredményeként a munkaerő-piaci kereslet alatta maradna a kínálatnak. A Rövid távú munkaerő-piaci prognózis és a GVI diplomás pályakezdekők iránti keresletet vizsgáló vállalati adatfelvételének legfrissebb eredményei szerint továbbra is több cég venne fel diplomást, mint amennyi leépítésben gondolkodik és a felveendő diplomások száma is magasabb az azokénál, akiket a tervezett elbocsátások érinthetnek.

A diplomások kedvező munkaerő-piaci helyzetének mércéje az alacsony munkanélküliségi arányok mellett az, hogy mekkora bérprémiummal jár az egyetem elvégzése az érettségihez képest. A 22-30 éves korosztályban a főiskolát és egyetemet végzettek bérprémiuma a 2000-2009 között némileg csökkent ugyan, de még mindig magas: 2009-ben a főiskolásoknál 50% körüli, az egyetemi végzettségénél pedig meghaladja a 100%-ot². A bérhozamok vizsgálata azt húzza alá, hogy a munkaerő-piac keresleti oldalán továbbra is erős igény mutatkozik meg a frissen végzett diplomások iránt³.

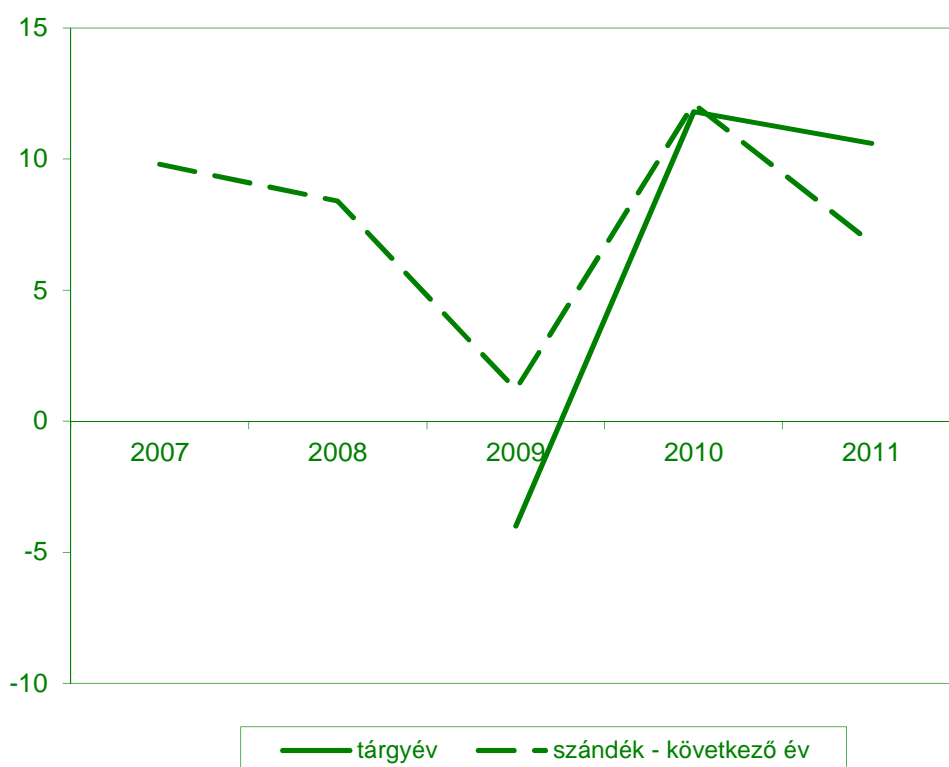
E következtetésekkel megegyezően a versenyszektor munkaerő-keresletének változását megfigyelő általunk végzett vállalati adatfelvételek adatai is arra mutatnak,

² Lásd Varga Júlia: Mennyit ér a diploma a kétezres években Magyarországon?, *Educatio*, 2010/3, pp. 370–383. www.hier.iif.hu/hu/letoltes.php?fid=tartalom sor/1987

³ „A változások arra utalnak, hogy a főiskolai végzettségűek kínálata kezdi megközelíteni a keresletet, bár a számított hozam szintje még valamivel mindig magasabb, mint a legtöbb fejlett EU országban megfigyelhető szint, ahol a felsőoktatás százalékos hozama 35 és 75 százalék között szóródik (Kertesi & Köllő 2006). Az egyetemi végzettség hozama ugyanakkor a 2006 után mutatkozó csökkenés ellenére is még jóval nagyobb a fejlett EU országokban mért hozamoknál, vagyis egyelőre továbbra sem látni jelét, hogy az egyetemi végzettségűek kínálatának növekedése keresleti korlátba ütközött volna” Uo. 376. oldal.

hogy teljesen megalapozatlanok a magyarországi diplomás túlkínálatra vonatkozó vélekedések.

3.1. ábra: A diplomások iránti munkaerő kereslet a versenyszektorban 2007-2012

	2007	2008	2009	2010	2011
Tárgyév	-	-	-4,0	11,8	10,6
Diplomások					
Szándékok	9,8	8,4	1,2	12,1	6,8

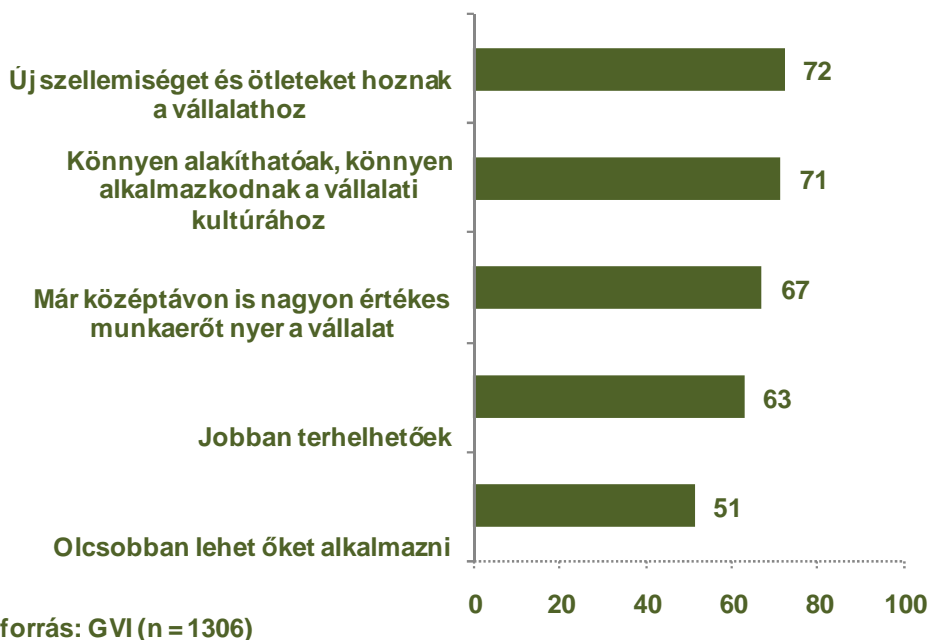
Magyarázat: az ábrán az un. egyenlegmutató (a diplomás foglalkoztatást növelni és csökkenteni szándékozó cégek százalékos arányának különbsége) értékei szerepelnek. A koncepcióról lásd: *Business Tendency Surveys: A Handbook*, OECD, 2003.
<http://unstats.un.org/unsd/EconStatKB/Attachment260.aspx>

Forrás: Rövid távú munkaerő-piaci prognózis – 2012, GVI,
http://www.gvi.hu/data/research/prognosis_2011_tanulmany_120131.pdf

Friss diplomások alkalmazásának számos előnye lehet. A vállalatok leginkább az új szellemiséget, illetve a rugalmasságot, miszerint a pályakezdők könnyen alkalmazkodnak a vállalati kultúrához, emelték ki a friss diplomásokkal kapcsolatban

– előbbivel való egyetértés százaskálán 72 pont, utóbbival pedig 71 pont. Ezzel együtt elutasítják azt, hogy olcsóbb lenne a pályakezdők alkalmazása – ezzel az állítással való egyetértés százaskálán mindössze 51 pont volt.

3.2. ábra: Diplomás pályakezdők alkalmazásnak előnyei

3.1. Pályakezdők alkalmazása

A vállalkozások elsöprő többségénél dolgozik diplomás, azonban nem mondható el ugyanez a friss diplomások alkalmazásáról⁴. Míg a 20 főnél több alkalmazottal rendelkező vállalatok 95 százaléka foglalkoztat diplomást, addig friss diplomást „csak” 42 százalékuk.

Közép-Magyarországon és Budapesten ezek az arányok magasabbak: például a központi régióban a vállalatok 44 százaléka, a fővárosban pedig 52 százaléka alkalmaz friss diplomást.

⁴ Friss diplomásnak a legfeljebb két év munkaviszonnyal rendelkező diplomásokat értjük.

3.1.1. tábla: Diplomást és friss diplomást foglalkoztató vállalatok aránya

	Országosan	Közép-Magyarország	Budapest
	%	%	%
Diplomást foglalkoztató vállalatok aránya	95,2	98,3	97,7
Friss diplomást foglalkoztató vállalatok aránya	41,5	44,1	51,5

Forrás: GVI - 20 főnél nagyobb vállalatok, létszám és gazdasági ág együttes eloszlása szerint reprezentatív minta (N=1313, 622, 410)

Érthető módon MA friss diplomást nagyobb arányban terveznek felvenni a vállalatok, mint BA fokozattal rendelkezőket. Az előbbi a vállalatok 24 százaléka, utóbbit pedig a vállalatok 14 százaléka fontolgatja.

A Budapesten és Közép-magyarországon tevékenykedő vállalatok nagyobb arányban tervezik, mind a MA fokozatúak, mind a BA fokozatú friss diplomások felvételét. Budapesten az előbbi a vállalatok 26 százaléka, utóbbit pedig a vállalatok 17 százaléka fontolgatja.

3.1.2. tábla: BA és MA friss diplomást felvenni tervező vállalatok aránya

	Országosan	Közép-Magyarország	Budapest
	%	%	%
MA friss diplomást tervez felvenni	24,3	20,6	26,4
BA friss diplomást tervez felvenni	14,5	14,2	16,6

Forrás: GVI - 20 főnél nagyobb vállalatok, létszám és gazdasági ág együttes eloszlása szerint reprezentatív minta (N=1313, 130, 46)

3.2. Végzettségekhez kötött munkakörök szerinti kereslet

A pályakezdő diplomások rövid távú foglalkoztatási prognózisának értelmezéséhez fel kell tennünk azt a kérdést, hogy a jelenleg foglalkoztatottak számához hány új diplomás pályakezdőt kell a cégeknek felvenni ahhoz, hogy a foglalkoztatott diplomások száma stabil maradjon. Az általunk alkalmazott definíció szerint diplomás pályakezdőnek a foglalkozás végzéséhez releváns diplomával legfeljebb két éve rendelkező munkavállalók számítanak, és ennek megfelelően tettük fel kérdéseinket a munkáltatóknak. E mögött a definíció mögött az az elgondolás áll, hogy egy frissen végzett pályakezdő a munkahelyén hozzávetőlegesen két év alatt éri el azt a szakmai színvonalat, amellyel lehetőséget kaphat arra, hogy a cég szakmai ranglétráján egy fokkal feljebb lépjen. Ennek következtében a pályakezdő státuszból kilépő alkalmazott korábbi feladatainak ellátására a szervezetben hozzávetőlegesen két évente kerülhet sor egy-egy új pályakezdő felvételére. A GVI rövid távú keresleti prognózisa erre a feltételezésre épül: kétéves pótlási ciklust feltételezve arra következtethetünk, hogy ha a munkáltatók nem vennének fel új pályakezdőket, akkor számuk egy év alatt a pályakezdő státuszból kikerülő diplomások számával, azaz hozzávetőlegesen a felével csökkenne le.

A keresletet két mutatóval jelenítjük meg, ezek együttes alkalmazása ad lehetőséget megalapozott következtetések levonására. Első megközelítésben azt vizsgáljuk, hogy a felvenni tervezett diplomás pályakezdők száma hogyan viszonyul a jelenleg foglalkoztatottak számához, másodikként pedig azt, hogy a diplomás pályakezdők felvételét tervező cégek száma hogyan aránylik a pályakezdőket foglalkoztató cégekéhez. Mindkét mutató tehát azt hivatott megragadni, hogy hogyan változik a diplomás pályakezdők iránti kereslet az egy évvel korábbihoz képest.

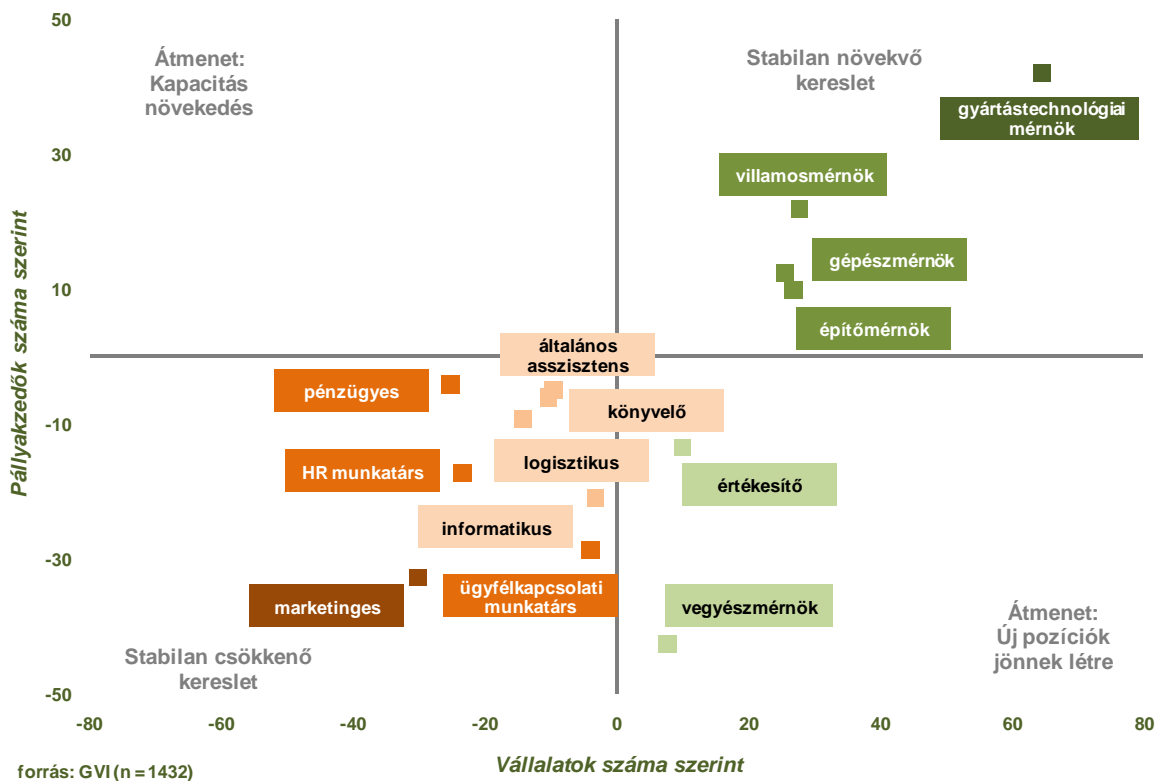
A két dimenzió együttes értelmezése – és ábrázolása – négy keresleti típust határoz meg. A modell annyiban tekinthető rugalmasnak, hogy az egyes típusokon belüli fokozatok is értelmezhetővé válnak:

- *Stabilan növekvő kereslet:* A „kiöregedési” szabályt figyelembe véve növekszik az adott területen pályakezdőket foglalkoztató vállalatok száma és ezzel egyidejűleg növekszik az adott területen dolgozó pályakezdők száma is.
- *Stabilan csökkenő kereslet:* A stabilan növekvő típus tükörképe, a pályakezdők száma és pályakezdőket foglalkoztató vállalatok száma egyaránt csökken.
- *Átmenet – Új pozíciók létesülnek:* Bár csökken az adott területen alkalmazásban álló pályakezdők száma, mégis növekszik az adott területen foglalkoztató vállalatok száma.
- *Átmenet – Kapacitásnövekedés:* Az előbbi típus tükörképe, bár növekszik az adott területen alkalmazásban álló pályakezdők száma, mégis csökken az adott területen foglalkoztató vállalatok száma.

A 2011-es, legfrissebb eredmények alapján valószínűsíthető, hogy az olyan mérnöki végzettségek esetében, mint például a villamos-, gépész-, építő vagy gyártástechnológiai mérnökök, a kereslet jelentős növekedésére lehetett számítani 2012-ben. Legkevesbé a turisztikai munkatársak, valamint a pénzügyi, logisztikai pályakezdő munkakörök és a speciális tudást nem igénylő általános asszisztensi munkakörökben lehet a rövid távú kereslet csökkenését prognosztizálni (lásd a 3.2.1. ábrát).

A fentiek persze nem jelentik azt, hogy az ilyen végzettségűek nem találjanak diplomát igénylő munkát a munkaerő-piacon, csak annyit, hogy a végzettségüknek megfelelő pozíciókra vonatkozóan 2012-ben a kereslet csökkenésére kell számítani.

3.2.1. ábra: Diplomás pályakezdők iránti 2012-ben várható munkaerő-kereslet

Magyarázat: Az ábra tengelyei becslések eredményeképpen előálló mutatószámokat jelenítenek meg. A pozitívak növekedést, a negatívak pedig csökkenést jelentenek a friss diplomások keresletében. Minél messzebb vagyunk a középponttól, annál nagyobb mértékű növekedés vagy csökkenés várható a keresletben. Az ábra vízszintes tengelye a friss diplomásokat alkalmazó vállalatok száma, míg a függőleges a friss diplomások száma szerint tudósít a kereslet változásáról. A tengelyek értékei statisztikai számítások eredményei: absztrakt mutatók, így viszonyzámként értelmezendők. Ezek szerint az ábra jobb felső részében olyan munkakörök találhatóak, ahol rövidtávon a jelenleginél több vállalat tervez, a jelenleginél több friss diplomást alkalmazni.

Forrás: GVI - 20 főnél nagyobb vállalatok, létszám és gazdasági ág együttes eloszlása szerint reprezentatív minta

4. Kompetenciákkal való elégedettség

A kutatás során a megkérdezettek elmondhatták véleményüket a friss diplomások készségeivel, képességeivel, ismereteivel kapcsolatos elvárásaikról, illetve elégedettségéről. Megállapítható, hogy a diplomás pályakezdőkkel szemben támasztott legfontosabb elvárás országos viszonylatban (95 pont) a precíz munkavégzés. A vállalatok nagyon fontosnak tartják ezen felül a az önálló

munkavégzésre való képességet (91 pont), valamint a nagy munkabírást (90 pont) és a csapatban való dolgozás képességét (89 pont).

4.1. tábla: Diplomás pályakezdőkkel szemben támasztott elvárások, átlag

	Országosan
precíz munkavégzés	95
képesség az önálló munkavégzésre	91
nagy munkabírást	90
képesség a csapatmunkára	89
elméleti szakmai jártasság	87
technikai, számítástechnikai eszközök	87
képesség a tanulásra, önképzésre	87
kitűzött célok megvalósításának képessége	87
gyakorlati szakmai jártasság	86
kapcsolatteremtő, kommunikációs készség	86
elemzés és rendszerezés képessége	85
számolási, számítási feladatok megoldásának	85
interneten való eligazodás	84
képesség az újításra, új dolgok felfedezésére	82
szervezőkészség	79
idegen nyelvű kifejezőkészség	78
logikai, térbeli gondolkodás	78
írásbeli kifejezőkészség	76
vállalkozó szellem	68
társadalmi kérdésekben való jártasság	56

Magyarázat: A válaszadók ötfokú skálán árnyalhatták véleményüket aszerint, hogy a felsorolt készségeket, képességeket mennyire tartják fontosnak a gazdasági jellegű munkakörök ellátáshoz. Az egyszerűbb értelmezhetőség kedvéért a válaszokat százas skálára vetítettük.

Forrás: GVI

4.2. tábla: Friss diplomás gazdasági végzettségű pályakezdőkkel való elégedettség, átlag

	Országosan
interneten való eligazodás	88
technikai, számítástechnikai eszközök	78
képesség a csapatmunkára	78
számolási, számítási feladatok megoldásának	77
képesség a tanulásra, önképzésre	75
precíz munkavégzés	75
nagy munkabírás	75
kapcsolatteremtő, kommunikációs készség	75
elméleti szakmai jártasság	73
kitűzött célok megvalósításának képessége	73
logikai, térbeli gondolkodás	72
írásbeli kifejezőkészség	71
képesség az önálló munkavégzésre	71
képesség az újításra, új dolgok felfedezésére	71
elemzés és rendszerezés képessége	69
szervezőkészség	69
vállalkozó szellem	66
gyakorlati szakmai jártasság	65
társadalmi kérdésekben való jártasság	65
idegen nyelvű kifejezőkészség	64

Magyarázat: A válaszadók ötfokú skálán árnyalhatták véleményüket aszerint, hogy mennyire elégedettek a náluk dolgozó diplomás pályakezdők felkészültségével. Az egyszerűbb értelmezhetőség kedvéért a válaszokat százas skálára vetítettük.

Forrás: GVI

A vállalkozások pályakezdő diplomásokkal az interneten való eligazodás terén a leginkább elégedettek (88 pont). A technikai, számítástechnikai eszközök használata (78 pont) és a csapatmunkára való képesség (78 pont) szintén dobogósnak tekinthető a vizsgált 20 kompetencia közül.

Az 4.3. tábla mutatja a friss diplomás pályakezdőkkel szemben támasztott elvárások és a velük való elégedettség egyenlegét. A legnagyobb különbséget az elvárások és tapasztalat között a gyakorlati szakmai jártasság (-22 pont), a precíz munkavégzés (-20 pont) és a képesség az önálló munkavégzésre (-20 pont) között mértük. Tehát ezeken a területeken a leginkább elégedetlenek a vállalatok a pályakezdő diplomásokkal. Másik végletnek az interneten való eligazodás (3 pont) és a társadalmi kérdésekben való jártasság (9 pont) tekinthető – itt „túlteljesítenek a friss diplomások.

4.3. tábla: Friss diplomás gazdasági végzettségű pályakezdőkkel szemben támasztott elvárások és a velük való elégedettség egyenlege

	Országosan
gyakorlati szakmai jártasság	-22
precíz munkavégzés	-20
képesség az önálló munkavégzésre	-20
elemzés és rendszerezés képessége	-16
elméleti szakmai jártasság	-15
nagy munkabírás	-15
idegen nyelvű kifejezőkészség	-14
kitűzött célok megvalósításának képessége	-14
képesség a tanulásra, önképzésre	-12
képesség a csapatmunkára	-11
kapcsolatteremtő, kommunikációs készség	-11
képesség az újításra, új dolgok felfedezésére	-11
szervezőkészség	-10
technikai, számítástechnikai eszközök	-8
számolási, számítási feladatok megoldásának	-8
írásbeli kifejezőkészség	-6
logikai, térbeli gondolkodás	-6
vállalkozó szellem	-1
interneten való eligazodás	3
társadalmi kérdésekben való jártasság	9

Magyarázat: Az egyenleg-mutató a válaszadók friss diplomás munkavállalóval szemben támasztott elvárásait és elégedettségét tükröző száz-as skálára vetített értékeinek különbségét jelenti. Minél magasabb a szám, annál inkább megfelelnek az elvárásoknak adott szempontból a diplomás pályakezdők. Az egyenlegmutató mínusz száz és plusz száz között vehet fel értékeket.

Forrás: GVI

5. Toborzási nehézségek

Az alábbiakban sorra vesszük, hogy a különböző gazdasági munkakörök esetében milyen toborzási nehézségekkel kell megküzdeniük a vállalatoknak. A vállalatok toborzási nehézségei alapvetően három típusba rendezhetőek: kevés jelentkező (a), magas bérigények (b) és elégtelen szakmai kompetenciák (c). Utóbbi egy összetett problémacsoport, egyaránt tartalmazza a nem megfelelő idegennyelv-tudást, a nem elégséges szakmai tudást és a szakmai gyakorlat hiányát.

5.1. tábla: A friss diplomások felvételekor leggyakrabban felmerülő problémák különböző gazdasági munkakörök esetében, %

	HR munkatárs	Értékesítő	Turisztikai munkatárs	Könyvelő	Logisztikus	Pénzügyes	Marketinges	Ügyfélkapcsolati mt.	Ált. asszisztens
Kevés jelentkező	6,7	10,6	20,0	35,3	16,1	4,3	0,0	3,7	0,0
Elégtelen szakmai tudás	60,0	20,8	0,0	48,5	29,0	37,8	30,8	3,7	66,7
Nem megfelelő szintű nyelvtudás	66,7	44,7	44,4	5,9	36,7	20,0	21,4	50,0	33,3
Magas bérigény	60,0	48,9	33,3	50,0	36,7	42,2	35,7	38,5	50,0
Szakmai gyakorlat hiánya	40,0	25,5	70,0	29,4	43,3	55,6	57,1	42,3	50,0

Forrás: GVI

Ezeknek az indokoknak a súlya pozíciónként más és más. A HR munkatársak toborzása során a nem megfelelő nyelvtudás, a magas bérigények, valamint az elégtelen szakmai tudás okoz problémát. Az értékesítők esetében a toborzási nehézségek elsősorban a magas bérigényekre vezethetőek vissza, de a nem megfelelő szintű nyelvtudás is gondot okoz. A turisztikai munkatársak esetében a szakmai gyakorlat hiánya okozza a legnagyobb nehézséget. A könyvelőknél a magas bérigény kapcsán merülnek fel problémák. A logisztikával foglalkozók, a pénzügyesek és marketingesek toborzása során a szakmai gyakorlat hiánya a fő probléma. Az ügyfélkapcsolati munkatársak esetében nyelvtudás hiánya okoz problémát.

6. Felsőoktatási intézmények megítélése a versenyszektorban

A felmérésekben azt is vizsgáljuk, hogy az üzleti szférában – képzési területenként – mely felsőoktatási intézményeknek van jó hírnevük, tekintélyük, azaz a pályakezdőket foglalkoztató cégek szemszögéből mely egyetemi karok büszkélkedhetnek nagyobb presztízzsel. Ez a vizsgálati irány azért fontos, mert a kutatási program során hr vezetőkkel és fejedelmekkel folytatott interjúk tapasztalatai alapján jellemző, hogy a nagyobb presztízsű egyetemeken végzetteket a cégek szívesebben foglalkoztatják, illetve az itt végzettek az induló béreikben nem egyszer érvényesíteni tudják a magasabb presztízs értékét.

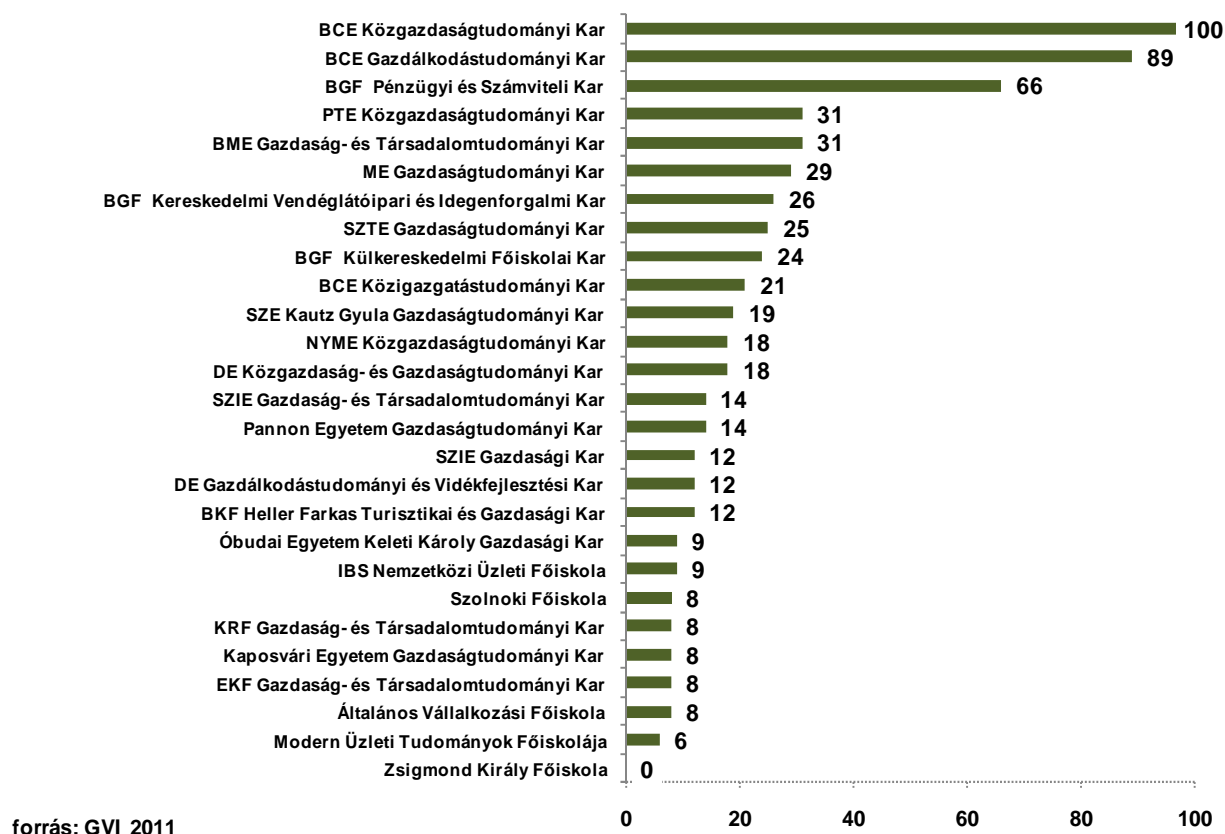
A megkeresett vállalatok személyzeti kérdésekben kompetens vezetői kérésünkre tudományterületenként három kart neveztek meg, és rendeztek sorba aszerint, hogy a presztízs tekintetében érzésük szerint melyik áll az első, a második és a harmadik helyen. Emellett a megkérdezetteknek lehetősége nyílt arra is, hogy egy rosszabb hírű intézmény is megnevezhessenek. A válaszokat képzési területenként, említési pozíció szerint súlyozva összesítettük. Az így kapott értékeket - az egyszerűbb értelmezhetőség kedvéért - százas skálára vetítettük úgy, hogy az első helyen álló intézményt százas, az utolsó helyen lévőt pedig nulla értékkel jellemeztük.

A kérdésfeltevésből következően a megkérdezettek akkor is mondtak véleményt az intézményekről, ha nem volt közvetlen tapasztalatuk egy adott felsőoktatási intézményben végzett diplomásokkal kapcsolatban, sőt olyan képzési területről is nyilatkoztak, amely a vállalat tevékenysége szempontjából közömbös is lehet. Ez nem von le a válaszok értékéből, csupán helyesen kell értelmeznünk a mutatót. A mutató tehát nem a közvetlen tapasztalatokat fejezi ki, nem egy felsőoktatási intézmény képzési teljesítményét fejezi ki, hanem az intézmények ismertségével és elismertségével kapcsolatos általánosabb véleményeket tükrözi. Ezért ez a mutató a hosszabb múltra visszatekintő, nagyobb és széles körben ismert intézményeknek kedvez a kisebb, akár az utóbbi években jelentős fejlesztéseket is végrehajtó, versenyképes képzést nyújtó intézményekkel szemben.

A gazdasági képzések közül a Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdaságtudományi Kara és a Gazdálkodástudományi Kar állnak első helyen – előbbi országos presztízse 100 pontos, utóbbié pedig 95 pontos értékkel jellemezhető. Előbbiektől kicsit lemaradva, 82 ponttal következik a harmadik helyen lévő Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi és Számviteli Főiskolai Kara.

Az első nem fővárosban működő intézmény a Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi és Számviteli Főiskolai Karának Zalaegerszegi intézménye, 50 pontos presztízsszámjával a rangsor ötödik helyén áll. A Pécsi Tudományegyetem 46 pontos indexértékével a hatodik helyen szerepel.

6.1. ábra: Gazdasági karok országos presztízsszámjai

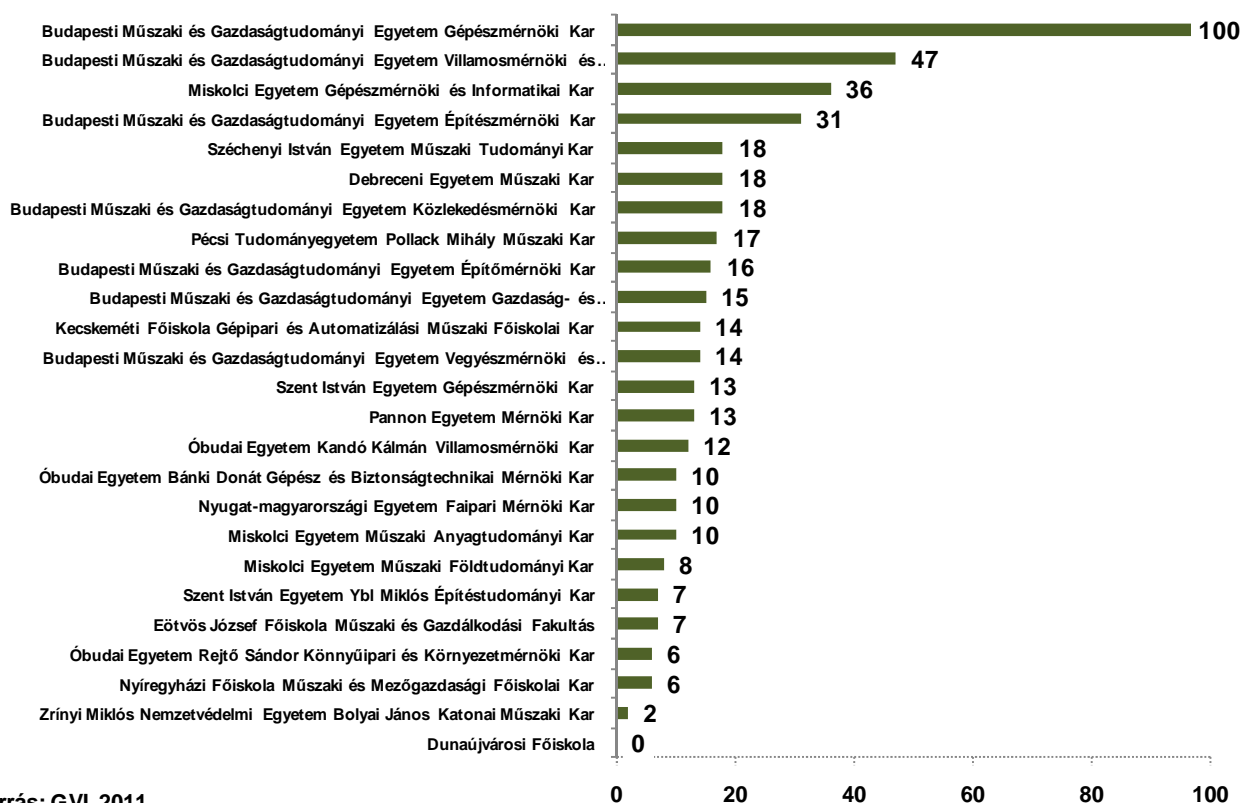

Számítás: A cégek vezetői, illetve humánerőforrás-vezetői kérésünkre tudományterületenként három kart neveztek meg, és rendeztek sorba aszerint, hogy a presztízsszám tekintetében érzésük szerint melyik áll az első, a második és a harmadik helyen. Emellett a megkérdezettek lehetősége nyílt egy rossz hírű intézmény megnevezésére is. A válaszokat említési hely szerint – képzési területenként – súlyozva összesítettük, majd az így kapott értékeket az egyszerűbb értelmezhetőség kedvéért százaskálára vetítettük.

Forrás: GVI

A műszaki képzések közül a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Kara és a Villamosmérnöki és Informatikai Kara áll az első két helyen – előbbi országos presztízse 100 pontos, utóbbié pedig 47 pontos értékkel jellemezhető. Előbbiektől lemaradva, 36 ponttal következik a harmadik helyen lévő Miskolci Egyetem Gépészmérnöki és Informatikai Kara.

6.2. ábra: Műszaki karok országos presztízsszindex értékei

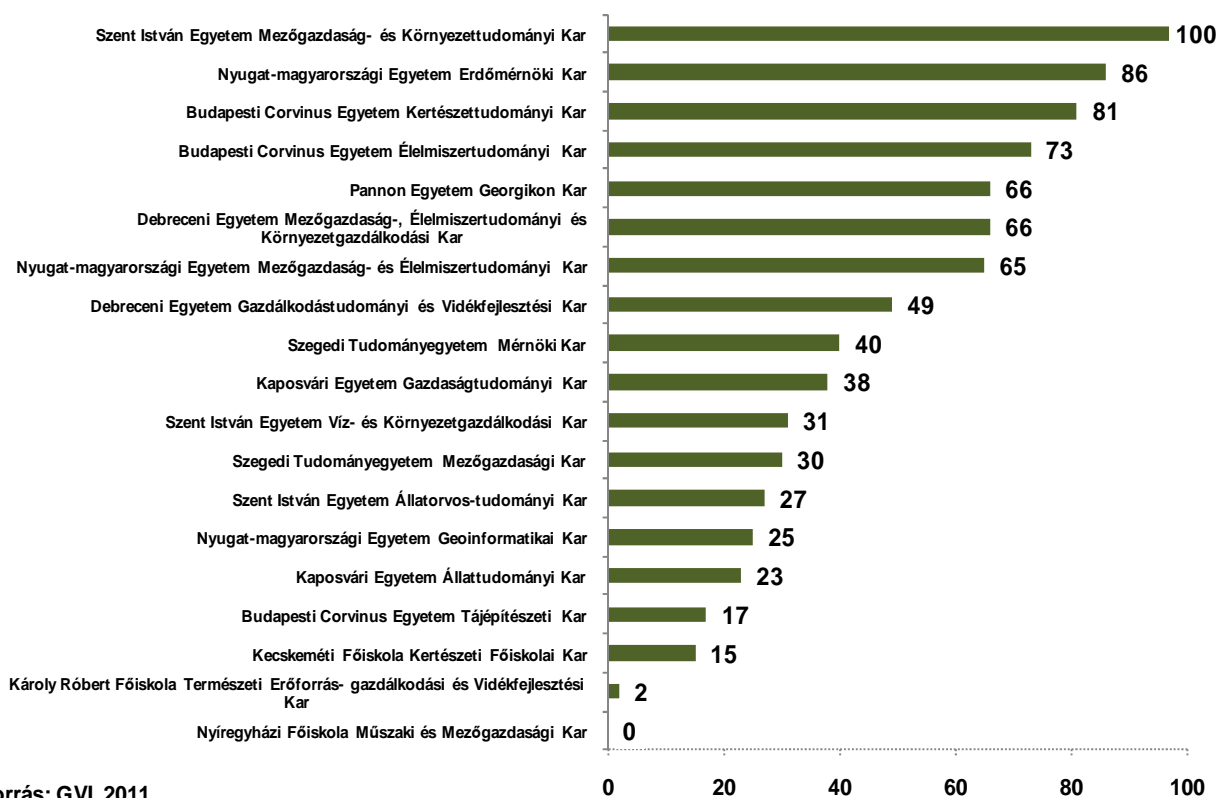
forrás: GVI 2011

Számítás: A cégek vezetői, illetve humánerőforrás-vezetői kérésünkre tudományterületenként három kart neveztek meg, és rendeztek sorba aszerint, hogy a presztízsz tekintetében érzésük szerint melyik áll az első, a második és a harmadik helyen. Emellett a megkérdezettek lehetősége nyílt egy rossz hírű intézmény megnevezésére is. A válaszokat említési hely szerint – képzési területenként – súlyozva aggregáltuk, majd az így kapott értékeket az egyszerűbb értelmezhetőség kedvéért százaskálára vetítettük.

Forrás: GVI

Az agrárképzések közül a Szent István Egyetem Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kara és Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara áll az első két helyen – előbbi országos presztízse 100 pontos, utóbbié pedig 86 pontos értékkel jellemezhető. Előbbiektől lemaradva, 81 ponttal következik a harmadik helyen lévő Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Kara.

6.3. ábra: Agrár karok országos presztízsszindex értékei

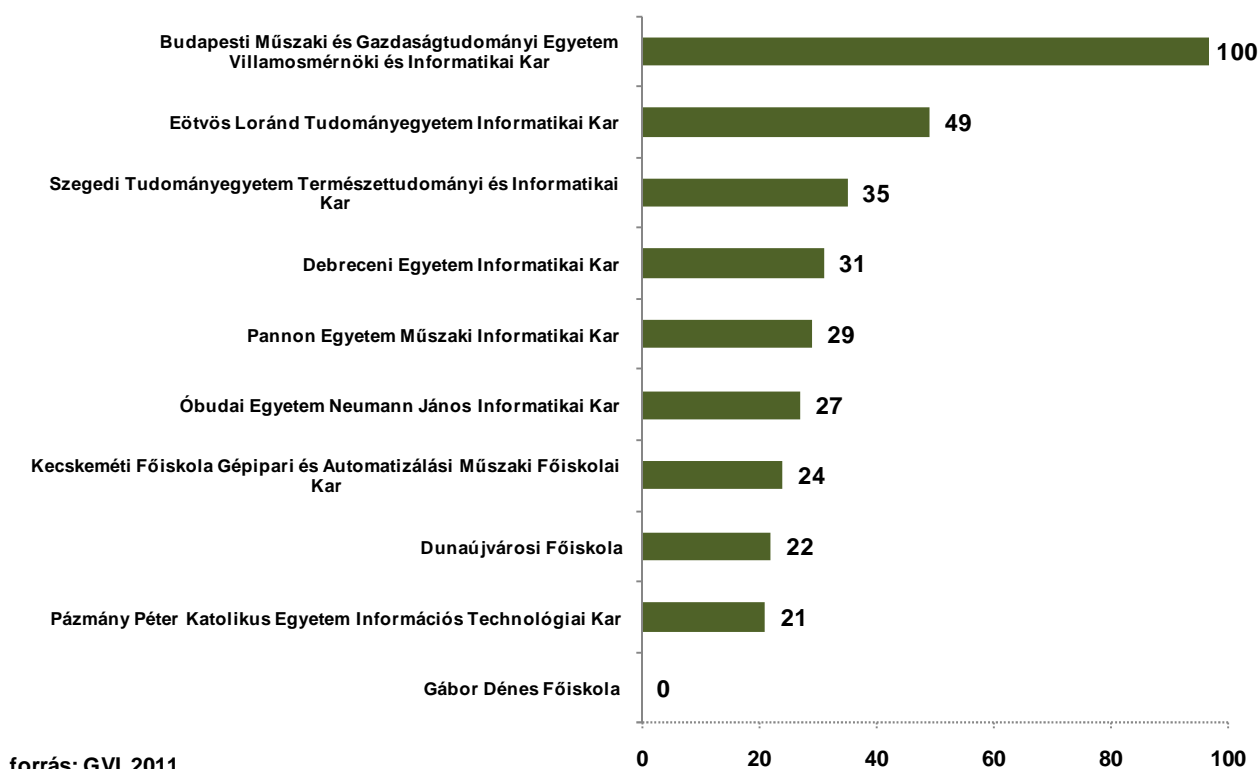

Számítás: A cégek vezetői, illetve humánerőforrás-vezetői kérésünkre tudományterületenként három kart neveztek meg, és rendeztek sorba aszerint, hogy a presztízsz tekintetében érzésük szerint melyik áll az első, a második és a harmadik helyen. Emellett a megkérdezettek lehetősége nyílt egy rossz hírű intézmény megnevezésére is. A válaszokat említési hely szerint – képzési területenként – súlyozva aggregáltuk, majd az így kapott értékeket az egyszerűbb értelmezhetőség kedvéért százaskálára vetítettük.

Forrás: GVI

Az informatikai képzések közül a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Kara és Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Kara áll az első két helyen – előbbi országos presztízse 100 pontos, utóbbié pedig 49 pontos értékkel jellemezhető. Előbbiektől lemaradva, 35 ponttal következik a harmadik helyen lévő Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kara.

6.4. ábra: Informatikai karok országos presztízssindex értékei

Számítás: A cégek vezetői, illetve humánerőforrás-vezetői kérésünkre tudományterületenként három kart neveztek meg, és rendeztek sorba aszerint, hogy a presztízsz tekintetében érzésük szerint melyik áll az első, a második és a harmadik helyen. Emellett a megkérdezettek lehetősége nyílt egy rossz hírű intézmény megnevezésére is. A válaszokat említési hely szerint – képzési területenként – súlyozva aggregáltuk, majd az így kapott értékeket az egyszerűbb értelmezhetőség kedvéért százaskálára vetítettük.

Forrás: GVI

A presztízsszámítástól, bár egyszerű és talán pont ezért, értelmezési és torzítási nehézségekkel terhes. A kérdésfelvetés általános jellege miatt (lásd fentebb), nem tudhatjuk biztosan, hogy a vállalatok milyen szempontok szerint emelnek ki felsőoktatási intézményeket. Feltételezhető, hogy a mutatóban keveredik az ismertség és elismertség. A válaszoló kiemelhet egy intézményt a pályakezdőkkel

kapcsolatos jó tapasztalatai miatt, de kiemelhet pusztán azért, mert például a gyereke oda jár. Ezért nagyon óatosan kell bánni a mutató értelmezésével. Semmiképpen sem szabad a presztízsmutatóra úgy tekintheti, mint egy felsőoktatási intézmény hatékonyságát, „kitűnőségét” közvetlenül jelző mérőszámra, bár, mint a bevezetőben említettük, az interjú tapasztalatok azt húzzák alá, hogy a nagyobb presztízssű egyetemeken végzettek a munkaerő-piacon nagyobb lehetőségekre, magasabb bérekre számíthatnak. Persze az általunk megfigyelt presztízss többféle hatást mérhet: az egyetemek „kitűnőségét” éppúgy, mint az oda járók képességeit. Az intézmény hatását nehéz – de nem lehetetlen – elkülöníteni attól, hogy a magasabb presztízssű egyetemekre / főiskolákra a jobb képességű hallgatók jelentkeznek és ők is fognak ezekben végezni, így ez a hatás is állhat a jobb munkaerő-piaci érvényesülés és a kapott magasabb jövedelmek mögött⁵.

⁵ Lásd Varga Júlia: A pályakezdő diplomások keresete, munkaerő-piaci sikeressége a 2000-es évek elején. In: Garai Orsolya, Horváth Tamás, Kiss László, Szép Lilla, Veroszta Zsuzsanna (szerk.): Diplomás Pályakövetés IV. Friss Diplomások 2010., Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft, Budapest, 59-81 oldal. http://www.felvi.hu/pub_bin/dload/DPR/dprfuzet4/DPRfuzet4_teljes.pdf

Melléklet: Az adatfelvétel kérdőíve

SORSZÁM:

MEGYE KÓDJA:

Az üzleti szféra felsőfokú végzettségű pályakezdők iránti kereslete, ennek várható alakulása és a felsőoktatási intézmények elismertsége - 2011

A válaszadás önkéntes. Az adatszolgáltatás kizárólag statisztikai célra történik. A kapott információkat a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. Törvény, valamint a személyes adatok védelmére és a közérdekű adatok nyilvánosságára vonatkozó 1992. évi LXIII. Törvény értelmében bizalmasan kezeljük.

Kérdező
aláírása:.....

kérdező kódja:

A kérdés kezdete: 2011.hónapnapóraperc

1. **A vállalkozás adószáma (első 8 számjegy):**

AZ ADÓSZÁM NYÍLVÁNOS, A CÉG PECSÉTJÉN MEGTALÁLHATÓ!

2. **Jelenleg hány főt foglalkoztat a cég?**

..... főt 0 – NT

DIPLOMÁS PÁLYAKEZDŐKNEK AZOKAT TEKINTJÜK, AKIK AZ ELMÚLT KÉT ÉVBEN FEJEZTÉK BE FELSŐFOKÚ TANULMÁNYAIKAT.

→ 2.1. **ebből diplomás:**fő

2.2. **A diplomások közül hány fő a pályakezdő?** Diplomás pályakezdőknek azokat tekintjük, akik az elmúlt két évben fejezték be felsőfokú tanulmányaikat.

.....fő

2.3. **A diplomás pályakezdők közül hány fő bölcsész végzettségű?**

.....fő

3. A foglalkoztatottak száma az Ön cégénél a következő egy évben várhatóam ...

- 1 – nőni fog → 3.a. **Hány fővel?** fővel 0 – NT
2 – nem változik, vagy
3 – csökkenni fog? → 3.b. **Hány fővel?** fővel 0 – NT
0 – NT

4. A diplomás foglalkoztatottak száma az Ön cégénél a következő egy évben várhatóan ...

- 1 – nőni fog → 4.a. **Hány fővel?** fővel 0 – NT
2 – nem változik, vagy
3 – csökkenni fog? → 4.b. **Hány fővel?** fővel 0 – NT
0 – NT

5. Hallott-e arról, hogy három éves felsőoktatási képzéssel is lehet diplomát szerezni?

- 1 – igen 2 – nem 9 – NT

6. Tervezi-e a következő egy évben 5 éves képzést végzett diplomás pályakezdők felvételét vagy elbocsátását?

- 1 – felvételt tervez → 6.a. **Hány főt?** főt 0 – NT
2 – elbocsátást tervez → 6.b. **Hány főt?** főt 0 – NT
3 – egyiket sem tervez
0 – NT

KÉT VÁLASZ IS LEHET!
(ha felvételt is és
elbocsátást is tervez)

7. Tervezi-e a következő egy évben 3 éves képzést végzett diplomás pályakezdők felvételét?

- 1 – igen, tervezi → 7.a. **Hány főt?** főt 0 – NT
2 – nem tervez felvételt
0 – NT

8. Az Önök vállalata különbséget tesz-e (vagy tenne-e) a friss diplomások munkafeltételeinek meghatározásakor aszerint, hogy 3 éves vagy 5 éves képzésben vett-e részt a pályakezdő?

HA IGEN: Miben tenne különbséget?

- 0 – nem tenne különbséget

TÖBB VÁLASZ LEHET!

különbséget tenne:

- 1 – a bérezésben, juttatásokban
2 – a próbaidő hosszában
3 – a pozícióban, amire felvenné
4 – a rábízott munkában
5 – az időtávban, amíg számít a munkájára
6 – abban, hogy határozott vagy határozatlan időre szerződnek
7 – egyéb dologban tenne különbséget, éspedig:
9 – NT

9. Kérem mondja meg, hogy a következő képzési területeken az Ön számára melyik egyetemi karnak van a legnagyobb presztízse. Ha Ön az adott képzési területen több karnak is kiemelkedő presztízst tulajdonít, akkor megnevezheti a véleménye szerinti második, illetve harmadik legnagyobb presztízssű kart. A **1. VÁLASZLAP** segítségével válaszoljon!
MIUTÁN VÁLASZOLT: Most kérem, nevezzen meg ezen a területen oktató karok közül egy olyan kart – ha van ilyen –, amelyiknek véleménye szerint kevésbé jó a hírneve.

Képzési terület	1. hely (kóddal)	2. hely (kóddal)	3. hely (kóddal)	kevésbé jó hírnevű egyetemi kar (kóddal)	0 – nincs ismerete erről a képzési területről
a. Gazdasági képzés					0
b. Műszaki képzés					0
c. Agrár-, környezettudományi és kertészeti képzés					0
d. Informatikai képzés					0

0 – a felsorolt foglalkozásokban nincs pályakezdőjük és nem is tervezik a felvételét → **UGRÁS A 16. KÉRDÉSRE**

11. Kérem, mondja meg, hogy a **2. VÁLASZLAP** -on felsoroltak közül melyek azok a foglalkozási területek, amelyekre az elmúlt egy-két év során egyre nehezebben találunk megfelelő diplomás pályakezdőt.

MINDEN KIVÁLASZTOTT FOGLALKOZÁSI TERÜLETRE KÉRDEZD MEG:

a. Mondja meg a **3. VÁLASZLAP** segítségével, hogy miért nehéz megfelelő jelentkezőt találni. Több okot is megjelölhet!

b. Mekkora bruttó bért kínáltak (körülbelül) a jelentkezőknek?

0 – nem kerestek diplomás pályakezdőt a felsorolt területekre		Választotta		a. A HIÁNY OKAI: 1 - kevés jelentkező 2 - nem megfelelő tudású jelentkezők 3 - idegennyelv-tudás hiánya 4 - magas bérigény 5 - gyakorlat hiánya 6 - mobilitás hiánya		b. A kínált bruttó bér:	
				TÖBB VÁLASZ LEHET!			
humán erőforrás	1	1	2	3	4	5	Ft
kereskedő, értékesítő.	1	1	2	3	4	5	Ft
turisztikai és vendéglátó	1	1	2	3	4	5	Ft
könyvelő, kontroller.	1	1	2	3	4	5	Ft
logisztikus, beszerző.	1	1	2	3	4	5	Ft
pénzügyes	1	1	2	3	4	5	Ft
reklám- és marketing	1	1	2	3	4	5	Ft
ügyfélkapcsolati munkatárs	1	1	2	3	4	5	Ft
építőmérnök	1	1	2	3	4	5	Ft
vevőmérnök	1	1	2	3	4	5	Ft
informatikus, programozó	1	1	2	3	4	5	Ft
gépészmérnök	1	1	2	3	4	5	Ft
villamosmérnök	1	1	2	3	4	5	Ft
gyártástechnológiai mérnök	1	1	2	3	4	5	Ft
általános asszisztens.	1	1	2	3	4	5	Ft
szármérnök.	1	1	2	3	4	5	Ft

12. Áll-e az Ön alkalmazásában olyan pályakezdő, aki az Ön megyéjének *kiemelt felsőoktatási intézményében* végzett? Az **5. VÁLASZLAP** -on találja meg az Ön megyéje kiemelt intézményét.

1 – igen

2 – nem

→ UGRÁS A 15. KÉRDÉSRE

0 – NT

13. Hogyan ítéli meg ennek a *kiemelt felsőoktatási intézménynek* (5. VÁLASZLAP) a képzését?

- 1 – az átlagnál versenyképesebb diplomát ad
- 2 – átlagos versenyképességű diplomát ad
- 3 – az átlagnál kevésbé versenyképes diplomát ad

0 – NT

14. Értékelje a következő állításokat aszerint, hogy mennyire jellemzőek azok a *kiemelt felsőoktatási intézményre* (5. VÁLASZLAP)? Véleményét az iskolai osztályzatoknak megfelelően árnyalhatja, úgy hogy az 5-ös érték azt jelenti, hogy teljes mértékben jellemző, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem jellemző!

SORONKÉNT KÉRDEZD!

	Mennyire jellemző?					
	teljes mértékben jellemző			egyáltalán nem jellemző		NT
Nagy hangsúlyt fektetnek a gyakorlati képzésre	5	4	3	2	1	9
Képzésük követi a versenyszféra elvárásait	5	4	3	2	1	9
Az ismeretek átadásán felül törekednek kompetenciák, készségek fejlesztése	5	4	3	2	1	9
A szakmai idegen-nyelv tanítás kiemelt helyen szerepel a képzésben	5	4	3	2	1	9
Nagy mértékben hozzájárul a térség kulturális, társadalmi fejlődéséhez	5	4	3	2	1	9

HATÁROZZUK MEG KIKRE FOG VONATKOZNI A 15. KÉRDÉS!

1. Foglalkoztat-e a *kiemelt felsőoktatási intézményben* végzett (5. VÁLASZLAP) friss diplomást? Ha igen, akkor milyen munkakörben? Ha több munkakörben is, akkor azt kódolja, amiben a legtöbbet dolgoznak. A további kérdések a *kiemelt képzőintézményben*, a meghatározott munkakörre fognak vonatkozni.
2. Ha nem foglalkoztat a *kiemelt felsőoktatási intézményben* végzett friss diplomást, akkor azt a munkakört kódolja, ahol a legtöbb friss diplomás dolgozik. A további kérdések a meghatározott munkakörre fognak vonatkozni.
3. Ha nem foglalkoztat friss diplomás, akkor ugrás a 16. kérdésre.

g.

h.

15. Felsorolok néhány készséget, ismeretet. Mondja meg mindegyikről, hogy mennyire fontosak ennek a foglalkozási területnek az ellátásához. Az 5-ös jelentse, hogy nagyon fontos, az 1-es hogy egyáltalán nem fontos, a közbülső értékkel árnyalhatja a véleményét!

i. MIUTÁN VÁLASZOLT: Mennyire elégedett ebből a szempontból az Önnél dolgozó diplomás pályakezdők felkészültségével? Az 5-ös jelentse, hogy nagyon elégedett, az 1-es, hogy egyáltalán nem, a közbülső értékkel árnyalhatja a véleményét!

SORONKÉNT

Munkakör kódja (A 2. VÁLASZLAP SZERINT):

	Mennyire fontos?						Mennyire elégedett?					
	nagyon fontos → egyáltalán nem					NT	nagyon elégedett → egyáltalán nem					NT
	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1	
elméleti szakmai jártasság	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
gyakorlati szakmai jártasság	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
technikai, számítástechnikai eszközök használatában jártasság	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
képesség a tanulásra, önképzésre	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
elemzés és rendszerezés képessége	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
írásbeli kifejezőkészség	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
idegen nyelvű kifejezőkészség	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
szervezőkészség	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
precíz munkavégzés	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
nagy munkabírás	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
képesség az önálló munkavégzésre	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
képesség a csapatmunkára	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
kapcsolatteremtő, kommunikációs készség	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
számolási, számítási feladatok megoldásának képessége	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
logikai, térbeli gondolkodás	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9
társadalmi kérdésekben való jártasság	5	4	3	2	1	9	5	4	3	2	1	9

vállalkozó szellem	5	4	3	2	1	9
kitűzött célok megvalósításának képessége	5	4	3	2	1	9
képesség az újításra, új dolgok felfedezésére	5	4	3	2	1	9
interneten való eligazodás	5	4	3	2	1	9

5	4	3	2	1	9
5	4	3	2	1	9
5	4	3	2	1	9
5	4	3	2	1	9

MINDENKITŐL!

16. A cégnek van-e valamilyen kapcsolata az egyetemi, vagy főiskolai oktatással vagy kutatói munkával?

0 – nem 1 – igen 9 – NT

j. 16.1. A cég ...

TÖBB VÁLASZ LEHET!

	igen	nem
16.1.1. – ... prezentációkat, előadásokat tart	1	0
16.1.2. – ... alkalmazottja egyetemen/főiskolán tanít	1	0
16.1.3. – ... ösztöndíjakat támogat	1	0
16.1.4. – ... részt vesz tanulmányi versenyek szervezésében	1	0
16.1.5. – ... támogatja az egyetem/főiskola kutatói munkáját	1	0
16.1.6. – ... támogatja a diákok kutatói munkáját	1	0
16.1.7. – ... részt vesz egyetemi/főiskolai kutatás elvégzésében	1	0
16.1.8. – ... részt vesz a tananyag kidolgozásában	1	0
16.1.9. – ... állásbörzén vesz részt	1	0

17. Előfordult már, hogy az államnak befizetendő innovációs járulékot a cég kutatásra, fejlesztésre fordította?

0 – nem 1 – igen 9 – NT

17.1. Az innovációs járulékot felhasználva bíztak már meg egyetemet vagy főiskolát kutatási, fejlesztési munkával?

0 – nem 1 – igen 9 – NT

18. Az exportból származó nettó árbevétel hozzávetőlegesen hány százalékot tett ki a cég teljes nettó árbevételén belül 2010-ben?

.....%

999 – NT

a. Írjon be 0-át, ha a cég nem exportál.

19. Fő tevékenysége alapján a felkeresett egység melyik gazdasági ágazatba sorolható? A (Ez az adat szerepel a cégbírósági bejegyzésen: a cég fő tevékenységéhez tartozó TEÁOR kód első két számjegyét kell itt bejelölni.)

4. VÁLASZLAP ALAPJÁN

HA NEM TUDJA ELDÖNTENI, AKKOR ÍRJA LE, HOGY MI A FŐ TEVÉKENYSÉGÜK:

.....

20. Ön cégének jegyzett tőkéjén belül milyen arányú a külföldi tulajdon?

- 1 – Nincs külföldi tulajdon a cégben
- 2 – kisebbségi: kevesebb, mint 50 százalék,
- 3 – többségi, vagy tisztán külföldi tulajdonú a cég.

9 – NEM TUDJA X – NEM VÁLASZOL

Köszönjük, hogy válaszolt kérdéseinkre!
KÉRDEZÉS VÉGE: óra perc